

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hieronymi Dandini Cæsenatis E Societate Iesv De Corpore
Animato Lib. VII.**

Dandini, Girolamo

Parisiis, 1611

XLVIII. De carpo, & metacarpio

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95641)

duplicis articulationis vsu ageretur; qua superne quidem cubitus excipit radium, at inferne à radio excipitur. Ideoque pars cubiti superior crassior, inferior tenuior: contra superior radij tenuior, inferior crassior. Et magis in homine, quam in animalibus ceteris defuit radius: quod promptiores homo manuū motus habet; minus ea, quibus pes in digitos discissus est; minime in illis, quibus solida aut bifurca vngula. Sanè proprius cubiti motus flexio est & extensio; radij verò pronam & supinam manum facere.

Cubitus
mouens
musculi.

Cubitus flexitunt musculi duo. Alter biceps est, tum ex eminentiori scapulæ ceruice, tum ab eiusdem processu, qui anebore similis esse dicitur, exortus per summum descendens brachium in vnicum mox coit ventrem validoque tendone in inferiorem radij partem sub brachij articulatione inseritur. Alter planè carnis ex ea brachij parte ductus, in quam musculos brachium mouentes infigi diximus, anteriori cubiti & radij parti propè illos articulationem infigitur. Extendunt autem totidem. Primus ab inferiore scapulæ costa, quæ ad ceruicem accedit: alter à posteriori brachij ceruice, & cum priori coniunctus musculo tendone vnicò in extremum cubiti processum vterque definit. Quare si vnicum hunc bicipitem musculum commemoraueris, consentaneè flexioni dixeris, quæ bicipitem item alium obtinet. Fibrarum tamen diuersitas cernitur & insertionis loci. Prior quippe interiori, posterior exteriori processu parti videretur inseri: atque ita simul ambo totum processum ambiunt.

Radium
mouens
musculi.

Radium item quiescente ad brachium cubito, quatuor in pronum & supinum agunt musculi: duo internam, totidem externam cubiti sedem occupant: illi in pronum, hi in supinum mouent. Primus est quadratus ab imò cubito in imum radium: qui radium in rotisum trahens adducit in pronum. Alter longissimus ab altiori externa brachij parte prodians radiòsque intratus in ipsius ferè extremum definit atque contrarium priori motum facit. Tertius longior vnus interior ex interna inferiori brachij parte obliquè ductus supra medium radij sistitur; contractusque radium ad pronum trahit. Et exterior alter interiori planè respondens ab externa cubiti articulatione ad mediam item superiorem radij sedem fertur; dumque contrahitur, radium supinum facit. Atque hæc quidem ita se habent in homine. In bestijs namque, quæ anterioribus quoque pedibus, hoc est brachijs, incedunt, nonnulla diuersitas.

DE CARPO ET Metacarpio.

CAPVT XLVIII.

Anus verò extrema supremaque, Hypocrati & Græcis ἀρσάριον, propter quam hæc omnia fuerit tacta, admirabili profus arte constat. Et verè Aristoteles pronuntiauit in cap. 10. lib. 4. de partibus, eam non vnum, sed multa instrumenta esse: tum quia digitis multis velut instrumentis pluribus

Manus
multa in
strumta.

constat: tum quia plurimis ipsa, imò omnibus instrumentis vitur omniaque sibi præparat. Et omnino instrumentum est ante instrumenta. Quodum præditi sumus, non est quoddam nudos nos atque inermes conditos esse dolemus. Non enim vno, sed omnibus omnino præfidijs instructi sumus, dum manum habemus: & vt verbis vtat Philosophi, Manus & vnguis est, & vngula, & cornu, & hasta, & ensis; & quod vis aliud armorum aut instrumentorum genus: quippè quæ omnia hæc sumere ac tenere potest. Itaque & hominem prudentissimum animalium omnium esse dixit cum Anaxagora; quoniam manus habet: & item cum Aristotele, manus eum habere; quoniam prudentissimus est. Vt enim animi prudentia atque intelligentia, qua vt manibus posset, causa fuit, vt manus corpus acciperet, quibus obsequeretur animo: sic prudentia atque intelligentia animi argumentum atque indicium sunt corporis manus. Ita nudum atque inermem hominem duobus maxime ornauit natura; ratione & manu. Illa instrumentum animi est, hæc corporis; vt est in problem. 3. sect. 30. Nec satis vna manus fuit: duplicare oportuit, quòd vna non posset sola amplecti omnia & operari; & verò organa omnia duplicauit natura.

Manus igitur partibus tribus coagmentatur, ^{Manu}carpo, metacarpio, & digitis. ^{partis}Quam partem ^{Carpi}Græci nominant, nos brachiale dicimus: articulum scilicet illum, quo manus cubito iungitur. ^{Coli}Octo constat magnitudine & figura in aequalibus coniunctis ossibus, ordine duplici in quaternos & quaternos distinctis, intusque non nihil fungosis. Hæc cartilaginibus & vinculis cubito metacarpioque alligantur. Sed multitudinis duplicisque ordinis ossium eam ego causam agnosco, vt promptior sit & expeditior multiplici articulatione manus flexio, directio, & ad latera motus flexio duorum est musculorum ab interno brachij processu prodeuntium; quorum alter in quartum carpi os, alter in metacarpij primum terminatur. Extensio autem duorum item ab externo brachij processu deductorum; quorum alter in primum & secundum, alter in quartum metacarpij os definit. Lateralis denique & obliquus motus eisdem musculis aut seorsim singulis aut binis flexore & extensore, simul trahentibus.

Iam quod ^{Metacarpio}Græci, post brachiale nos appellamus; latam illam & amplam partem, quæ carpo brachiali iungitur. Interior illius pars ^{Thenar et}brachialis, quod est percutere: nobis ^{hypothenar}vola & palma. Exterior huic aucta ^{Chromidia}propria nos vocem non habemus. Nec satis scio, quomodo in mentem Hieronymo Cardano venerit in 15. libro de rerum varietate cap. 79. Thenar spatium illud appellare, quod inter pollicem digitum est & indicem; & hypothenar id, quod illi opponitur sub imo digito, quo solemus etiam percutere; nam si à communi libuit vsu vocum recedere, contra potius loqui debuisset: siquidem thenar à percutiendo dicitur. Sanè & palma & hac ima metacarpij parte percussimus.

In palma mira nugatur chiro mantici, mōticulis, qui digitis subsunt, in planetas distributis, lineisque per totam palmā descriptis diligenter cōsideratis. Philosophus tamen longioris in illis vitæ agnouit signa, si sigula aut binæ per totam manum produ-

Chromidia

et sint;

tae sint breuioris si secus, in primo libro de historia cap. 15. & problem: 48. sect. 10. & problem: sect: 34. praesertim si lata sint, profundę, & omnino bene formatę, minimeque interruptę. Cuius rei rationem in superioribus, eum de vitę duratione dicere mus, in primo libro docuimus.

Metacarpi ossa.

Quatuor porro oblongis ossibus totum metacarpium constat, quę pedinis figuram quandam referunt; ideoque pedem a quibusdam vocatur. Superiori parte carpo inferiori digitis articulatur: pollex siquidem ab illis separatur. Longissimum omnium est; cui insistit index, quoniam carpo alterius inferitur. Et quoniam in omnibus, quantum conditio rerum paritur, similis sibi semper natura est; respondet in eo metacarpium cubito; vt quemadmodum radij, & vlnę coniunguntur extremitates medięque dehiscent; ita & in horum quatuor metacarpij ossibus factum est. Coeunt enim vinculis interiectis superiora inferioraq. extrema, vt quęm optimę ac firmissimę sit colligata manus: & vacuantur distantque media, vt minus grauis & ad motum atque operationem omnem expeditior existat; pluribusque musculis pateat locus ad digitos. At omnibus obducitur is, quem palmarem vocabimus; quod ex interno brachij processu egressus angusto mox, sed pręlongo tendone ad manus palmam perueniens, per eam totam ad extremos ferę vsque digitos expanditur, firmiter cuti adherens; manūque apprehensioni plurimum famulatur.

Musculus palmaris.

DE DIGITIS MANVS.

CAPVT XLIX.

Quatuor demum Metacarpij ossibus totidem adiunguntur digiti; index, medius, anularis, seu medicus, & auricularis seu minimus: Quibus a carpo quintus accedit, qui quod virtibus ac robore prę ceteris polleat, pollex dicitur. Veteres quoque ἀπὸ χειρὸς quasi manum alteram nominauerunt; vt auctori est inter ceteros Macrobius lib. 7. satur. cap. 13. Tres opinor fuisse causas. Primam, propter virtutem & robur, quo ceteris omnibus equalis est. Sic enim apud Homerum ἀντίχειρ aequalē Deo significat; & Amazonas ἀντιχέρας, id est, viros virtute pares, & Alexander in præfatione ad lib. 5. toporum & Philoponus in com. ad tex. 1. lib. 1. physic; & Sextus Philosophus in libro aduersus Mathematicos id, quod Aristoteles in 1. de arte dicendi Rethoricam scripsit ἀντισοφοί esse dialecticę, interpretantur esse ἰσοσοφοί, aequalē & similem. Alteram, quod non metacarpio inseratur, vt ceteri digiti, sed ex carpo velut manus altera nullius interuentu prodeat. Tertiam, quod aliorum digitorum apprehensionis pollex post velut altera manus accedat.

Pollex digiti carpi pollex dicitur, ab ἀπὸ χειρὸς.

Est autem præhensio propria manus operatio, propter quam & ipsa in digitos & digiti in articulos diuiditur, vt in flexione multiplici apprehendere vel minutissima posset, fortiterque apprehendentibus ceteris vltimus admouetur pollex, vt illorum omnium apprehensionem firmer. Hunc si remoueris, infirmi sunt ceteri, facileque reuel-

Manus apprehensio.

les omnes. Nec temerę putes digitos ceteros in- equales factos. Confert id plurimum apprehensionis, dum omni ex parte res inęqualitate hac attingitur & tenetur. Verum totum hunc locum præclare tractauit Philosophus in cap. 15. lib. 4. de partibus; flexus, inquit digitorum ad capiendum præmendūque commodissimę habent. Vnus a latere adiunctus digitus est, ilque breuis & crassus. Vt enim si manus omnino deesset, potestas capiendi non fieret: sic nisi digitus hic a latere adesset, non eadem illa facultas probę daretur. Hic enim a parte inferiori sursum præmit; vt ceteri a superiori deorsum: quod fieri ita oportet, si validę quasi copula forti colligandum sit. Pollet hic plurimum, vt vnus multos equiparet. Breuis etiā est, vt robustus sit, & quoniam nullam præstaret commoditatem, si longus esset. Rectę etiā nouissimus digitus paruus est, & medius longus, tanquam remus nauigij medius. Quod enim officio capitur circūm, per medium digitum completi potissimum necesse est. Sed enim pollex & magnus, qui a latere iunctus est, ideō appellatur, quamuis paruus sit; quoniam ceteri sine illo inutiles ferę sunt.

Digiti carpi plures, & inęquales, & in articulos diuisi.

Vniuersam porro digitorum seriem φαραγγίς Gręci, id est, aciem & agmina vocarunt. Stare enim quodam modo in acie videntur.

Digitorum phalanx.

Singuli tribus ossibus constant. Quorum articuli & nodi κόρυμβοι vocantur. In primo de historia libro cap. 15. δακτύλου ὅ το ἔχει καμμίνας, κόρυμβοι τὸ δὲ ἀκαμμίνοι φάλαγγες. 1. id est, digiti quidam pars, quę flectitur, nodus, quę verō non flectitur, phalanx. Suprema digitorum pars interior acinus seu vertex. Inferiores articuli ἀποκόνδυλοι medij κόρυμβοι. Supremi ἑστιακόρυμβοι. Singulis quędam adstant ossicula telami semen referentia: bina in 2. pollicis & 1. reliquorum; & vnicum in tertio pollicis secundoque ac tertio ceterorum articulo: quę ad articulationis robur ac tendonem eō pertinentium propugnaculum spectant.

Digitorum ossa & articuli.

Ossa sesamoides.

Singulis enim articulis infiguntur plures illorum motores. Flectunt hi & contrahunt: primus ab interno brachij, processu prodiens, antequam ad carpum perueniat, in quatuor tēdones diuiditur, qui forti vinculo, veluti anulo, quem pericarpium dixeris (hinc deductum puto armillarum seu dextralium apud delicatas mulierculas effeminatosue ac molles viros vsūm) colliguntur in carpo ac tandem in secundum digitorum quatuor articulum desinunt eumque flectunt. Cur colligentur in carpo, duplex est causa. Prima, ne distrahantur & vacillet motus, in tam longo præsertim ductu. Secunda, vt digiti magis conuertantur & flectantur ad carpum. Sed dum primum hi perreptant articulum, membranis ac villis illi quoque alligantur, eumque simul mouent. Alter simili quidem, sed humiliori principio, pari que diuisione ad tertiam eorumdem digitorum flectendum articulum, prioris musculi tendonibus ad secundum articulum sistentibus perforatis, progreditur. Quod tūm ex necessitate factum est, cum progredi alio modo non posset: tūm ex intentione naturę, vt remotissimi articuli certior esset ac stabilior motus. Ad primum verō articulum flectendum interiores sunt perexigui

Musculi digiti motores.

Pericarpium.